

ОПАНУВАННЯ НАВИЧОК І ВМІНЬ АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ УЧНЯМИ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Галина Матюха, Євген Топалов

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Анотація:

У статті визначено місце аудіювання в курсі вивчення англійської мови, розглянуто особливості навчання аудіювання іноземною мовою, зокрема англійською, учнів старшої ланки закладу середньої освіти. Проведено аналіз досліджень українських і зарубіжних науковців. Особливу увагу приділено виявленню компонентів процесу розуміння повідомлення іноземною мовою, визначенню труднощів навчання аудіювання, їх впливу на якість розуміння іншомовного мовлення та знаходженню шляхів подолання цих труднощів. У якості засобу навчання аудіювання текстів англійською мовою обрано використання англійськомовних подкастів згідно з програмною тематикою для учнів старшої школи. У статті описано структуру подкасту та запропоновані етапи роботи з подкастами на уроках англійської мови.

Resume:

Matiukha Halyna, Topalov Yevhen. Learning English listening skills by students of senior school.

The article determines the place of listening in the course of learning English, discusses the features of teaching listening in a foreign language, in particular in English, for senior students of a secondary school. One of the most important roles in the process of learning a foreign language is played by the development of learning listening skills, because most of the information people perceive by ear. The attainment of great success in the process of learning listening in English is possible only with the help of effective methods of training and motivation. The analysis of studies of Ukrainian and foreign scientists was carried out. Particular attention is paid to finding the components of the process of understanding a message in a foreign language, identifying the difficulties of learning to listen, their impact on the quality of understanding foreign language speaking and finding ways to overcome these difficulties. Both internal and external factors that affect the process of perceiving and understanding a message by ear are determined. These factors make perception difficult and hinder the mental process of decoding the sound stream of speech into meaning, that is, makes understanding difficult, which occur at various stages of perception. As a way of teaching listening to texts in English, the use of English-language podcasts was chosen in accordance with the program topics for senior school students. The article describes the structure of a podcast and suggests the stages of working with podcasts in English lessons. Regardless of the chosen podcast, listening in senior school should cover some steps of dealing with it and be relevant to the topic of the lesson. Such steps, as pre-listening, predicting content, listening for gist, listening for specific information, listening for details are suggested in the theses.

Ключові слова:

аудіювання; розвиток навичок і вмінь; подкаст; учень старшої школи.

Key words:

listening; skills development; podcast; student of senior school.

Постановка проблеми. Володіння англійською мовою є дуже важливим умінням у сучасному світі. Англійська є основною мовою міжнародної комунікації та забезпечує доступ до інформації з різних галузей. Знання англійської мови дає змогу відкрити для себе багатий світ життя і культури людей, дозволяє бути в курсі новин, сучасних технологій та тенденцій у світі.

За інформацією сайту Statista, в 2022 році приблизно 1,5 мільярда людей у всьому світі говорили англійською як рідною, або як другою мовою (*The most spoken languages...*, 2023). Слід також зазначити, що англійська мова є офіційною мовою в 54 країнах світу (Rosenberg, 2020). Саме тому англійська – це мова міжнародного бізнесу, сучасної науки, техніки, інтернету, дипломатії, розваг, а в 2022 році, під час повномасштабної війни Росії проти українського народу, ще й мова розуміння, співчуття, підтримки та допомоги. Отже вивчення англійської мови стає важливим фактором для формування освіченої та конкурентоспроможної особистості.

Окрім того, оскільки Україна прагне стати членом Євросоюзу, вивчення англійської мови набуває ще більшого значення, адже англійська мова є однією з найрозповсюдженіших мов у Європейському союзі. Так у 2019 році англійська була найпоширенішою іноземною мовою на

старшому рівні загальної середньої освіти в ЄС, – 96% (*What languages are studied...*, 2021).

З урахуванням вищезазначеного узагальнимо, що учням старшої школи вкрай необхідно опанувати та використовувати англійську мову в реальному житті. Ми вважаємо, що для досягнення цієї мети, в процесі вивчення англійської мови учнями старших класів найбільш ефективним буде використання комунікативної методики навчання.

Комунікативний підхід (англ. Communicative approach (CA)) – це метод вивчення іноземної мови, метою якого є вміння спілкуватися цільовою мовою (Savignon, 1997). Комунікативний підхід базується на використанні автентичних матеріалів, обговоренні реальних життєвих ситуацій та досвіду учня. Отже, використання саме комунікативного підходу є виправданим, оскільки його головне завдання – навчити учнів спілкуватись та розуміти людей у повсякденному житті.

Одну з найважливіших ролей у процесі вивчення іноземних мов відіграє розвиток навичок і вмінь аудіювання, оскільки 42% інформації людина сприймає на слух, 32% – через говоріння, 15% – через читання та 11% – у письмовій формі (Федорова, 2016, с. 5).

Саме з цієї причини розвиток навичок аудіювання відіграє вкрай важливу роль у процесі навчання учнів старших класів, оскільки достатньо розвинені навички та вміння аудіювання дозволяють учням старших класів розуміти інформацію з різних медіа, таких як: радіо, телебачення, інтернет тощо. Учень зможе брати участь у комунікації, розуміти співрозмовника, адекватно відповідати та доносити інформацію, отже зможе досягти цілей комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що проблемою навчання аудіювання учнів старшої ланки займалися відомі вітчизняні та зарубіжні науковці. Вченими надано загальну характеристику аудіювання як виду мовленнєвої діяльності, визначено фактори, що впливають на успішне формування аудитивних навичок і вмінь здобувачів освіти, сформульовано цілі навчання аудіювання в учнів різних вікових груп, досліджено види аудіювання та вимоги до текстів, з'ясовано етапи формування компетентності в аудіюванні та розроблено систему вправ з формування в учнів навичок й вмінь слухати і розуміти іноземне мовлення на слух, запропоновано засоби навчання аудіювання. На особисту увагу заслуговують дослідження сучасних українських учених з проблеми навчання аудіювання іноземною мовою (О. Б. Бігич, Р. Ю. Мартинова, С. Ю. Ніколаєва, І. В. Холод та ін.).

О. Б. Бігич розглядала навчання аудіювання через призму особистісно-діяльнісного підходу до навчання. Р. Ю. Мартинова провела глибоке дослідження особливостей аудіювання й розробила систему вправ, яка передбачає послідовне оволодіння учнями навичками і вміннями слухати іншомовні тексти, розуміти їх, та на їхній основі розвивати комунікативні здібності. С. Ю. Ніколаєва схарактеризувала аудіювання як вид мовленнєвої діяльності і запропонувала етапи навчання та вправи з формування аудитивних навичок і вмінь. І. В. Холод особливу увагу приділила труднощам аудіювання, класифікувала і визначила їх вплив на успішність сприйняття і розуміння іншомовного тексту.

З останніх наукових досліджень порушеної нами проблеми зарубіжних авторів нашу увагу привернули статті (Ahmadi, Namaziandost, Neisi, Mahdavidrad, & Nasri, 2019), (Ahmadi, 2016) та ін. Вони містять практичні поради з поступового розвитку в учнів навичок і вмінь аудіювання з урахуванням умов сприйняття тексту, його лінгвістичних труднощів, рівня володіння учнями мови тощо.

Попри достатню розробленість проблеми навчання аудіювання англійською мовою в

методиці навчання іноземних мов залишаються ще аспекти, які на цей час, на жаль, ще не знайшли належного відгуку в наукових дослідженнях. Йдеться, передусім, про використання подкастів для формування аудитивних навичок і вмінь старшокласників на уроках англійської мови.

Формулювання цілей статті. Метою нашого дослідження є вивчення особливостей англійськомовних подкастів і доведення ефективності їх використання в іншомовному освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. З часом в удосконаленнях методики навчання іноземних мов взагалі і навчання аудіювання зокрема спостерігалися зміни тенденцій у підходах до навчання другої (іноземної) мови. Наголос робився на індивідуальних особливостях учнів та індивідуалізації навчання аудіювання як доволі складної рецептивної розумової іншомовної діяльності. Розуміння на слух вважалося головним (фундаментальним) умінням, а використання реальної іноземної мови передбачало реальне спілкування на уроці (Морлі, 2001).

З усіх чотирьох основних видів мовленнєвих навичок і вмінь виокремлювали розуміння на слух іноземного мовлення іншої людини та її здатність використовувати «живу» (реальну) мову для здійснення комунікації в будь-якій ситуації дійсності. Саме ці вміння значно вплинули на розвиток методики навчання іноземної мови, зокрема навчання аудіювання. Тому сприймати навички і вміння аудіювання як пасивні (адже за природою своєю вони, разом з навичками і вміннями читання, є рецептивні – ті, що людина сприймає) не можна, це є неправильним. Під час сприйняття певної іншомовної інформації мозок людини здійснює кропітку складну роботу і в цьому процесі сприйняття і розуміння задіяно багато різних психічних процесів.

С. М. Ахмаді (2016) стверджує, що для того, щоб учні навчилися говорити і спілкуватися англійською мовою з носіями, вони повинні спочатку навчитися розуміти її на слух у реальних мовних ситуаціях, намагатися зрозуміти хоча б основну частину того, що розповідають носії мови. Тому аудіювання вважають дуже важливим у вивченні мови. Навчання такого виду мовленнєвої діяльності вчителі мають приділяти багато уваги. Науковець вважає, що досягти гарних успіхів у процесі оволодіння учнями навичками і вміннями аудіювання можна лише завдяки використанню ефективних методів навчання і мотивації. Підвищенню мотивації, на думку вченого, впливає впевненість учнів у собі. Якщо

підвищити впевненість учнів у собі, то вони стають більш мотивованими до спілкування з носіями мови.

Відомі науковці-методисти весь час удосконалюють методи і прийоми навчання аудіювання, впроваджують нові технології, вишукують нові шляхи покращення учнівських результатів сприйняття на слух і розуміння іноземного мовлення. Для цього залучаються як вербальні, так і невербальні засоби надходження інформації, які б сприяли кращому декодуванню звукового потоку мовлення в розуміння того, що чується, не лише на рівні значення слів, але й (це є головним!) на рівні смислу всього повідомлення. С. М. Ахмаді переконаний, що окрім розуміння основного смислу тексту, учні мають зрозуміти головну думку автора, його почуття й наміри. Такий рівень розуміння потребує активного включення в процес слухання, а також певних зусиль і практики. Отже слухання іноземного мовлення з метою його розуміння – це складний процес, під час якого той, хто бере в ньому участь, складає з почутого зміст і смисл за допомогою контексту, який є підказкою, наявних іншомовних знань мовного (фонетичного, лексичного і граматичного) і фактичного матеріалу. При цьому слухач покладається на численні стратегічні ресурси власного досвіду для виконання завдання вчителя відповідно до вимог.

В своєму дослідженні С. М. Ахмаді спирається на Честейна, який в розумінні іншомовного мовлення на слух виділяє чотири компоненти (*Там само*, с. 8). До першого відносить здатність учня диференціювати звуки, інтонаційні моделі та особливості голосу іншомовного диктора. Українські методисти виокремлюють такий чинник як розуміння на рівні значення. Другий компонент – це загальне розуміння всього повідомлення. Це рівень смислу, про який йшлося вище. Третім компонентом зарубіжні науковці вважають здатність того, хто слухає, утримувати почуте повідомлення в пам'яті. З метою розвитку цієї здібності учнів вчителі мають тренувати учнів у сприйнятті інформації і утриманні її в пам'яті. Найпростішою умовою впровадження такого тренування є спілкування англійською мовою вчителя з учнями не лише для проведення фрагменту уроку з навчання аудіювання, але й упродовж всього уроку. Вчитель має прибрати рідну мову з уроків англійської і намагатися всі пояснення і коментарі здійснювати саме англійською. Проте мова вчителя має бути зрозумілою учням, адаптованою до рівня їх мовленнєвого розвитку.

На думку вчених, така практика збільшує й удосконалює слухову пам'ять. Останнім, четвертим компонентом учені вважають

розуміння повідомлення на синтаксичному, лексичному, прагматичному і дискурсивному рівнях. Тобто, це повне розуміння прослуханого в деталях, з виокремленням задуму автора, його намірів, головної думки. Таке розуміння значно складніше загального розуміння тексту і потребує більше зусиль з боку слухачів. Воно містить різні кроки. Першим науковці називають встановлення контексту і структури повідомлення. Другий крок передбачає залучення базових знань слухача до прогнозування ідей повідомлення. Третій крок пов'язаний з передбаченням і розумінням загального змісту повідомлення. Четвертий – вибір важливих смислових частин повідомлення, спираючись на різного роду підказки.

З огляду на роботи інших науковців (Morley & Lawrence), С. М. Ахмаді формулює принципи навчання аудіювання. Дослідимо їх:

- по-перше, уроки/фрагменти уроків з навчання аудіювання повинні мати певні цілі, які мають бути чітко сформульовані;

- по-друге, уроки/фрагменти уроків з навчання аудіювання необхідно будувати за ретельно запланованими етапами навчання. При цьому має спрацьовувати принцип «від простого – до складного», а вся діяльність учнів має забезпечуватись чіткими інструкціями типу «що слухати, де слухати, коли слухати і як слухати»;

- по-третє, структура фрагменту уроку з навчання аудіювання має включати негайний зворотний зв'язок з учнями і письмову відповідь на завдання з розуміння прослуханого.

Четвертий принцип пов'язаний із забезпеченням комунікативної потреби учнів для запам'ятовування прослуханого і передбачає створення мотивації для слухання (для чого слухати). Задля цього вчений пропонує надавати учням письмові завдання з розуміння тексту до початку його прослуховування.

П'ятий принцип наполягає на акцентуванні свідомої роботи пам'яті учнів. Однією з цілей навчання аудіювання науковець вважає посилення в учнів миттєвого пригадування з метою збільшення об'єму пам'яті. Тобто, слухати – це отримувати інформацію, отримувати інформацію – значить мислити, мислення потребує включення пам'яті. Відтак, під час аудіювання процесу слухання, мислення й запам'ятовування є нерозривними.

І, насамкінець, шостий принцип переконує в тому, що уроки/фрагменти з аудіювання мають навчати аудіювання, а не лише контролювати учнів у виконанні завдань, як це дуже часто, на жаль, трапляється в сучасній школі. Контроль застосовується в якості зворотного зв'язку як спосіб дозволити учням зрозуміти, чи вони справились із завданням, як вони прогресують,

яких успіхів досягли і що ще треба зробити, щоб покращити результати. Таке ставлення до уроків/фрагментів з аудіювання мотивує учнів до подальшого удосконалення власного рівня володіння англійською мовою, зокрема зміцнення навичок і вмінь аудіювання, а на його основі й говоріння англійською мовою (Ahmadi, 2016, с. 7–9).

Е. Намазіандост, Л. Нейсі, Ф. Махдавірад і М. Насрі (2019) у дослідженні навчання аудіювання як виду мовленнєвої діяльності виокремлюють труднощі, пов'язані з процесом сприйняття і розуміння почутої інформації. Науковці визначають як внутрішні, так і зовнішні фактори, які впливають на процес сприйняття і розуміння повідомлення на слух. Ці фактори складають труднощі сприйняття і перешкоджають розумовому процесу перекодування звукового потоку мовлення в смисл, тобто його розумінню, які відбуваються на різних етапах сприйняття. Серед проблем, які найчастіше виникають, здобувачі освіти називають високу швидкість мовлення, нові слова і поняття, труднощі, пов'язані з концентрацією уваги та з умовами сприйняття іншомовного повідомлення.

Проаналізувавши отримані від здобувачів дані, вчені дійшли висновків, що найбільшою проблемою є низький рівень обробки іншомовної інформації, що надходить, тобто слабке розпізнавання слів і необізнаність в темі, до якої належить повідомлення – це порушує концентрацію уваги. Менше проблем було виявлено зі сприйняттям на високому рівні, до якого Е. Намазіандост, Л. Нейсі, Ф. Махдавірад і М. Насрі відносять спроможність здобувачів освіти здійснювати синтаксичний аналіз повідомлення. Ці проблеми належать до внутрішніх причин порушення процесу розуміння іншомовного повідомлення. Зовнішніми факторами, що відчутно впливають на розуміння іншомовної інформації є темп мовлення, обсяг інформації, що сприймається, особливості мовлення диктора (некоректна вимова слова, акцент, тембр голосу тощо), необізнаність здобувачів освіти у стратегії виконання завдань на контроль розуміння і брак досвіду аудіювання. (Namaziandost, Neisi, Mahdaviрад & Nasri, 2019, с. 2–6).

На думку вчених, рішення зазначених проблем лежить в удосконаленні словникового запасу тих, хто опановує іноземну, зокрема англійську мову з одного боку, в набутті досвіду в аудіюванні текстів іноземною мовою – з іншого. Останній передбачає систематичне слухання повідомлень англійською мовою з використанням опор (наочності, відео, схем, карт тощо) і без них, з поступовим збільшенням

швидкості надання інформації. Крім того, вчителю слід провести бесіду або анкетування серед учнів з метою виявлення індивідуальних труднощів кожного окремого учня в аудіюванні, щоб урахувати їх під час розробки уроку/фрагменту з навчання аудіювання, якщо вчитель намагається допомогти кожному досягти успіху в цьому виді іншомовної мовленнєвої діяльності.

Зазначені дослідники провели експериментальне анкетування серед здобувачів освіти різних країн світу і за допомогою їх відвертих відповідей на питання, пов'язаних із зовнішніми і внутрішніми факторами сприйняття іншомовного повідомлення, довели пряму залежність якості сприйняття і розуміння інформації іноземною мовою від названих вище факторів.

Отже для покращення результатів аудіювання необхідно «зняти» зазначені труднощі на етапі «pre-listening». Науковці радять учителям надавати здобувачам ключові слова перед слуханням тексту, розробляти чіткі інструкції, вчити учнів аналізувати власні результати, виявляти причини не дуже високої успішності, визначати шляхи покращення результатів аудіювання (рефлексія), систематизувати проблеми та стратегії їх уникнення, постійно практикуватись у слуханні іноземного мовлення (*Там само*, с. 14–16).

Існує низка методик розвитку навичок аудіювання в учнів старших класів. Іноземні та українські автори навчальних посібників приділяють цій компетентності значну увагу й розробляють низку матеріалів, які направлені на розвиток саме навичок і вмінь аудіювання.

Ми вважаємо, що одним із способів розвитку здібностей аудіювання в учнів старшої школи може стати використання подкастів. Щоби пояснити наш вибір на користь саме цього медіа, необхідно дати визначення терміну подкаст, та визначити місце цього цифрового продукту в житті сучасної людини.

Отже, термін подкаст (англ. podcast) утворено шляхом об'єднання назви програвача iPod та слова broadcast (*Merriam-Webster Dictionary*, 2022). За своєю формою подкаст – це цифровий аудіо або відеоматеріал, викладений у мережу інтернет, який може мати форму аудіопостановки, лекції, інтерв'ю, радіопередачі тощо.

Цей тип цифрового матеріалу набирає значної популярності в світі. Станом на листопад 2022 року, загальна аудиторія подкастів по всьому світу становить 383,7 мільйонів слухачів (39+ *Podcast Statistics...*, 2022). Таку популярність формату можна пояснити тим, що він є дуже зручним для споживання та економить наш час,

оскільки не потребує повної уваги від слухача або спеціального обладнання, тобто слухач може увімкнути подкаст будь-де та виконувати інші поточні справи. Отже, подкаст – це продукт сучасного світу, в якому необхідно бути мобільним та багатозадачним.

Окрім розвитку навичок і вмінь аудіювання в учнів старшої школи, застосування такого формату аудіо матеріалів на уроках англійської мови дозволяє вирішити низку задач, серед яких:

- ознайомити учнів із живою мовою, реальними випадками та контекстами її використання;

- ознайомити учнів із різноманітними акцентами (британський, американський та інші) і призвичаїться до їх звучання;

- дізнатись більше про культуру англомовних країн;

- отримати актуальні для сьогодення знання та доєднатись до культури прослуховування подкастів;

- тренувати концентрацію уваги;

- розвивати пам'ять.

Як зазначалося раніше, подкасти – це дуже доступний та зручний формат. Існує низка платформ, на яких можна знайти подкасти на різний смак, та з різної тематики. Вчителі можуть знайти подкасти на таких платформах: YouTube, Spotify, Apple Podcasts, Google Podcasts та інші.

Говорячи про подкасти, як про матеріал для аудіювання, окремо слід згадати і про освітні подкасти, зокрема ті, які присвячені саме вивченню англійської мови. Серед таких подкастів можна виділити продукцію компанії BBC. Одним із таких подкастів виробництва BBC є серія подкастів «6 Minute English». Кожний епізод подкасту присвячений певній темі та виконаний у жанрі діалогу. Ведучі обговорюють тему випуску та пояснюють нову лексику в кінці кожного епізоду. Окрім самого аудіо, BBC додає текст подкасту, та список нових слів, які можна завантажити та використати під час заняття (див. рис. 1).

Варто зазначити, що незалежно від вибраного подкасту, аудіювання з використанням подкастів у старших класах повинно проходити у декілька етапів та відповідати темі уроку. Ми пропонуємо наступні кроки виконання завдань у навчання аудіювання з використанням подкастів.

Підготовчий етап (англ. Pre-listening). Важливість цього етапу важко переоцінити, оскільки від нього залежить успішність подальших етапів аудіювання. Мета цього етапу полягає у тому, щоби підготувати учнів до прослуховування аудіювання. Для цього нам необхідно ознайомити учнів з темою та контекстом аудіо матеріалу. Ознайомлення з темою завдання дозволить активізувати вже

наявні в учнів знання та лексику з теми, викликати зацікавленість до завдання (*Pre-listening activities*, 2021).

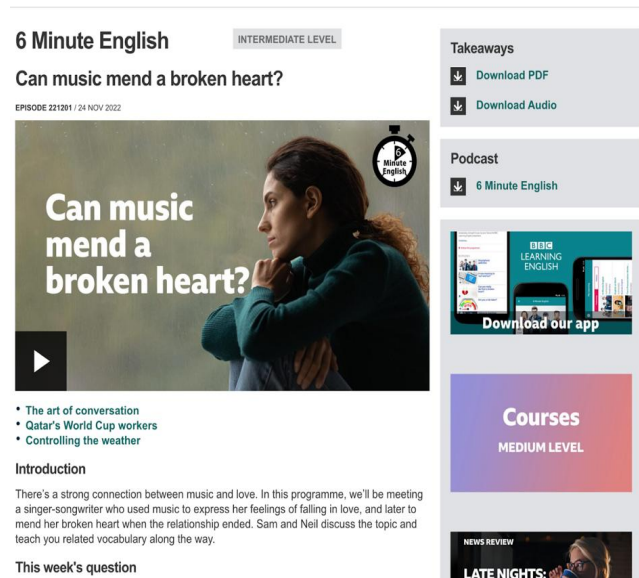

Рис.1 Сторінка подкасту «6 Minute English» від BBC

На цьому етапі також важливо ознайомити учнів з новою лексикою та граматиною, яка буде зустрічатись у подкасті. Це дасть змогу усунути лексичні та граматичні труднощі перед прослуховуванням матеріалу аудіювання. Особливість роботи з лексикою полягатиме в тому, що слова будуть пояснюватись за допомогою використання вже знайомих учням слів.

Ще одним кроком підготовчого етапу може стати завдання з припущеннями змісту подкасту (англ. Predicting content). Цей тип завдання дозволить ще більше занурити учнів у тему подкасту та додатково вмотивує до подальшої роботи.

Аудіювання з розумінням основного змісту (англ. Listening for gist). На цьому етапі учням буде запропоновано прослухати аудіозапис уперше. Основне завдання цього етапу – ознайомити учнів з основною ідеєю аудіо. Для перевірки розуміння прослуханого учням можна запропонувати обговорити основну ідею та зміст прослуханого аудіо. Виконання такого завдання допоможе зрозуміти ступінь розуміння подкасту та стане підґрунтям для виконання вправ на обговорення деталей тексту після другого прослуховування.

На наступному етапі роботи з аудіо учням можна запропонувати до виконання такі види аудіювання:

- Аудіювання з отриманням необхідної інформації (англ. Listening for specific information).

- Аудіювання з повним розумінням (англ. Listening for details).

У випадку, якщо ми обираємо перший тип аудіювання (Listening for specific information), то основним заданням у такому аудіюванні буде пошук конкретної інформації та її деталей.

Для такого типу аудіювання підходять вправи на підстановку пропущених слів.

Також можна використовувати завдання на визначення правдивості тверджень (True or False), у якому учню буде запропоновано звернути увагу на деталі прослуханого аудіо.

Для аудіювання «Listening for details» основним заданням може стати відповідь на питання щодо прослуханого аудіофрагмента. Ще одним типом завдань для такого формату аудіювання може стати вправа на визначення послідовності речень або тем, так, як було в тексті. Виконання такого завдання дозволить зрозуміти рівень розуміння почутого учнями.

Висновки. У статті ми розглянули особливості формування та важливість розвитку навичок і вмінь аудіювання учнів закладів середньої освіти, зокрема на старшому етапі навчання. На нашу думку, використання аудіоподкастів англійською мовою може сприяти розвитку навичок аудіювання учнів старшої школи, оскільки в

подкастах використовується жива мова спілкування, обговорюються теми, які є актуальними зараз. Таким чином, учні вивчають «живу» лексику та отримують знання, які зможуть використовувати у своєму житті.

Розвиток навичок і вмінь аудіювання англійською мовою в старшій школі може бути складним завданням. Однак за допомогою правильних стратегій в учнів можуть сформуватись, зміцнитись і розвинути ці навички на достатньому рівні. Створення середовища, відповідного для прослуховування і комфортного для навчання, використання актуальних матеріалів, застосування наочних матеріалів, здійснення зворотного зв'язку та систематична (щоуроку) практика – усе це може у значній мірі допомогти учням покращити свої навички і вміння аудіювання.

Надалі ми плануємо апробувати свою теоретичну точку зору та провести експериментальне дослідження щодо ефективності використання подкастів у процесі розвитку навичок і вмінь аудіювання учнів старшої школи.

Список використаних джерел

- Федорова, О. А. (2016). *Формування аудиторних умінь іноземних слухачів підготовчого відділення у процесі навчання української мови*. (Дис. канд. пед. наук). Івано-Франківськ. 260 с.
- Ehsan Namaziandost, Leila Neisi, Fatemeh Mahdavidost & Mehdi Nasri (2019) The relationship between listening comprehension problems and strategy usage among advance EFL learners, *Cogent Psychology*, 6:1, doi: 10.1080/23311908.2019.1691338. URL: <https://doi.org/10.1080/23311908.2019.1691338>
- Kris Amerikos. *How to Improve Listening Skills in English - Learn the Best Methods*. (2022). URL: <https://www.krisamerikos.com/blog/how-to-improve-listening-skills-in-english>
- Merriam-Webster Dictionary. (2022). URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/podcast>
- 39+ Podcast Statistics 2022 (Latest Trends & Infographics). (2022). URL: <https://www.demandsage.com/podcast-statistics/>
- Pre-listening activities. (2021). URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/planning-lessons-and-courses/articles/pre-listening-activities>
- Rosenberg, M. *What Countries Have English as an Official Language?* (2020). URL: <https://www.thoughtco.com/english-speaking-countries-1435414>
- Savignon, S. J. (1997). *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice: Texts and Contexts in Second Language Learning*. 2. ed. McGraw-Hill.
- Ahmadi, S. M. (2016). The Importance of Listening Comprehension in Language Learning. *International Journal Of Research In English Education*, 1 (1). URL: <https://ijreeonline.com/article-1-22-en.pdf>
- The most spoken languages worldwide in 2022. (2023). URL: <https://www.statista.com/statistics/266808/the-most-spoken-languages-worldwide/>

References

- Fedorova, O. A. (2016). *Formation of auditory skills of foreign students of the preparatory department in the process of learning the Ukrainian language*. (Diss. candidate of pedagogic sciences). Ivano-Frankivsk. 260 p. [in Ukrainian]
- Ehsan Namaziandost, Leila Neisi, Fatemeh Mahdavidost & Mehdi Nasri (2019) The relationship between listening comprehension problems and strategy usage among advance EFL learners, *Cogent Psychology*, 6:1, doi: 10.1080/23311908.2019.1691338. URL: <https://doi.org/10.1080/23311908.2019.1691338> [in English]
- Kris Amerikos. (2022) *How to Improve Listening Skills in English - Learn the Best Methods*. URL: <https://www.krisamerikos.com/blog/how-to-improve-listening-skills-in-english> [in English]
- Merriam-Webster Dictionary. (2022). URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/podcast>. [in English]
- 39+ Podcast Statistics 2022 (Latest Trends & Infographics). (2022). URL: <https://www.demandsage.com/podcast-statistics/> [in English]
- Pre-listening activities. (2021). URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/planning-lessons-and-courses/articles/pre-listening-activities> [in English]
- Rosenberg, M. (2020) *What Countries Have English as an Official Language?* URL: <https://www.thoughtco.com/english-speaking-countries-1435414>. [in English]
- Savignon, S. J. (1997). *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice: Texts and Contexts in Second Language Learning*. 2. ed. McGraw-Hill. [in English]
- Ahmadi, S. M. (2016). The Importance of Listening Comprehension in Language Learning. *International Journal Of Research In English Education*, 1 (1). URL: <https://ijreeonline.com/article-1-22-en.pdf>. [in English]
- The most spoken languages worldwide in 2022. (2023). URL: <https://www.statista.com/statistics/266808/the-most-spoken-languages-worldwide/> [in English]

What languages are studied the most in the EU? (2021). URL:
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20210924-2>

Відомості про авторів:

Матюха Галина Василівна
galinamatyukha61@gmail.com
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького
Наукове Містечко, вулиця, 59, Запоріжжя,
Запорізька обл., 69000, Україна

Топалов Євген Миколайович

topalov92@gmail.com
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького
Наукове Містечко, вулиця, 59, Запоріжжя,
Запорізька обл., 69000, Україна

doi: 10.33842/22195203-2023-29-126-132

*Матеріал надійшов до редакції 15. 11. 2022 р.
Прийнято до друку 26. 11. 2022 р.*

What languages are studied the most in the EU? (2021). URL:
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20210924-2>. [in English]

Information about the authors:

Matiukha Halyna Vasylivna
galinamatyukha61@gmail.com
Bohdan Khmelnytsky Melitopol State
Pedagogical University
Scientific Town, Street 59, Zaporizhzhia,
Zaporizhzhia region, 69000, Ukraine

Topalov Yevhen Mykolaiovych

topalov92@gmail.com
Bohdan Khmelnytsky Melitopol State
Pedagogical University
Scientific Town, Street 59, Zaporizhzhia,
Zaporizhzhia region, 69000, Ukraine

doi: 10.33842/22195203-2023-29-126-132

*Received at the editorial office 15. 11. 2022.
Accepted for publishing 26. 11. 2022.*